

Sector	: Bedrijfsvoering	Openbaar: ☒
Afdeling	: Financiën	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	: 2/15/3254/215	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Loet Koppen Tel.: (0495) 57 52 14	
Portefeuillehouder(s)	: H.A. Litjens	Nummer B&W-advies: BW-008330

ONDERWERP

Kennismemen van tussentijdse bevindingen 2014 Deloitte Accountants B.V.

ADVIES

1. Kennismemen van de tussentijdse bevindingen 2014 van de accountant en akkoord gaan met de opgestelde reactie op deze bevindingen.
2. De managementletter en de reactie daarop ter kennisname brengen van de auditcommissie.

TOELICHTING

Algemeen:

Naar aanleiding van de gehouden tussentijdse controle 2014 (dit is een controle welke jaarlijks wordt uitgevoerd voordat de jaarrekening wordt gecontroleerd) heeft Deloitte Accountants B.V. zijn belangrijkste bevindingen in een controlememorandum vastgelegd. De opmerkingen worden meegenomen als aandachtspunten bij de controle van de jaarrekening 2014. Vastgesteld is dat de organisatie in belangrijke mate invulling heeft gegeven aan de eerder door de accountant afgegeven adviezen. De managementletter is bestemd voor het college van burgemeester en wethouders.

In de samenvatting van deze managementletter gaat de accountant in op 7 belangrijke thema's:

1. Grondexploitatie
2. Aanbestedingen
3. Voorzieningen
4. Fiscaliteiten
5. Restant kredieten
6. IT-survey

Weert, 14 april 2015 De directeur, 23/4 '15		S		B	W	W	W	W
					HL	FVE	PS	GG
	akkoord							
	bespreken							
Behandeling uiterlijk in college van 21 april 2015								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

Akkoord met advies
 28 APR. 2015

Nummer: 9

De secretaris,

7. Voorbereiding jaarrekening

Daarnaast is een bevinding gegeven op een vijftal overkoepelende bedrijfsvoeringelementen;

1. Begroting en meerjarenperspectief
2. Risicomanagement
3. Frauderisicoanalyse
4. Decentralisaties in het sociaal domein
5. Inzicht in bedrijfsprocessen

Deze 7 thema's en de 5 overkoepelende bedrijfsvoeringprocessen worden onderstaand kort weergegeven. In de reactie op de managementletter die is bijgevoegd wordt uitvoeriger aandacht besteed aan de opmerkingen van de accountant.

Ad 1 Grondexploitatie

Er is kennis genomen van de ontwikkelingen van het grondbedrijf. Er is geen sprake van nieuwe grondexploitaties. De exploitatieopzetten zijn bij de jaarrekening geactualiseerd.

Ad 2 Aanbestedingen

In 2014 zijn interne procedures ten aanzien van het aanbestedingsbeleid geïmplementeerd om onrechtmatigheden bij inkopen te voorkomen.

Ad 3 Voorzieningen

Toe zien op tijdige actualisatie van onderbouwingen met betrekking tot de voorzieningen (met name vanuit notitie riolering) en aansluiting tussen onderhoudsvoorzieningen en het actuele onderhoudsplan.

Ad 4 Fiscaliteiten

De gemeente heeft per 1 januari 2015 de werkkostenregeling conform wet- en regelgeving geïmplementeerd.

Ad 5 Restant kredieten

Er wordt een actueel inzicht verschaft in de uitputting van investeringskredieten en is bij de jaarrekening over 2014 een analyse aanwezig.

Ad 6 IT-survey

De accountant is in het kader van de controle verplicht om een inventarisatie te maken van de IT-omgeving en de general computer controls. Voor de controle 2014 is hierbij het uitgangspunt de online IT-survey. Bij de controle van de jaarstukken 2014 worden de consequenties voor de controle besproken, waarna eventueel benodigde acties worden uitgezet.

Ad 7 Voorbereiding jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 wordt de checklist BBV aan de hand van de concept jaarrekening gecontroleerd.

Bedrijfsvoeringprocessen

Ad 1 Begroting en meerjarenperspectief

De programmabegroting 2015-2018 laat nog geen sluitende begroting zien. De gemeente is gestart met het treffen van bezuinigingsmaatregelen. In 2015 zullen deze maatregelen moeten leiden tot een sluitende meerjarenbegroting 2016-2019. Deze besluiten zullen bij het vaststellen van de begroting 2016 in november 2015 worden meegenomen.

Ad 2 Risicomanagement

De accountant adviseert om de berekening van het weerstandsvermogen continu te monitoren en een toelichting hierover op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen. Volgens het BBV dient expliciet ingegaan te worden op mogelijke risico's voor de gemeente, waarbij een financiële vertaling wordt gemaakt van de risico's. Het totaal van deze risico's dient vervolgens afgezet te worden tegen de algemene reserve om de

weerstandscapaciteit te kunnen berekenen. De accountant heeft geconcludeerd dat deze opzet van de paragraaf weerstandsvormen nog niet aanwezig is. De uitwerking van de nota risicomanagement wordt vertaald in de begroting 2016.

Ad 3 Frauderisicoanalyse

Bij de pre-audit is het belang voor het opstellen van een fraude-risicoanalyse onder de aandacht gebracht. In de eerste helft van 2015 wordt een voorstel aan het college van burgemeester en wethouders aangeboden.

Ad 4 Decentralisaties in het sociaal domein

Het beleid is zo goed als gereed. De opzet van de bedrijfsvoering en interne beheersing is onderhanden. Monitoring van de voortgang is in beeld.

Ad 5 Inzicht in beheersmaatregelen bedrijfsprocessen

De accountant stelt vast dat wij momenteel nog niet volledig beschikken over beheersmaatregelen van bepaalde processen in een procesbeschrijving. Een zichtbare vastlegging in de interne beheersing en interne beheersmaatregelen van de significante bedrijfsprocessen zullen ten tijde van de controle van de jaarstukken in een procesbeschrijving zijn vastgelegd.

Relatie met vorig voorstel:

N.v.t.

Algemeen:

N.v.t.

Argumenten:

N.v.t.

Kanttekeningen:

N.v.t.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

N.v.t.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Bij de uitvoering van de gevraagde actiepunten wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan mogelijkheden van vereenvoudiging van werkzaamheden.

Begrotingspost:

N.v.t.

Beschikbaar bedrag:

N.v.t.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang:

❖ Raadsleden

Nadere specificatie:

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

❖ Auditcommissie

Nadere specificatie:

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

>

Extern:

>

BIJLAGEN

Openbaar:

Reactie op de van de interim-controle 2014 door Deloitte Accountants B.V.

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Reactie op de bevindingen van de interim-controle 2014 door Deloitte Accountants B.V.

Inleiding

De accountant heeft de interim-controle 2014, vooruitlopend op de controle jaarrekening 2014, uitgevoerd. Zijn bevindingen heeft hij vastgelegd in de managementletter 2014.

De controle is vooral gericht op onderwerpen van de bedrijfsvoering die van belang zijn voor een goede interne beheersing en een betrouwbare verslaglegging. Het betreft hier vooral onderwerpen op het gebied van administratieve organisatie/interne beheersing, rechtmatigheid en tussentijdse informatievoorziening. Dit is van belang voor een kwalitatief goede uitvoering en beheersing van de interne bedrijfsvoering.

De managementletter van de accountant is als volgt opgebouwd:

1. Managementsamenvatting
2. Begroting en meerjarenperspectief
3. Ontwikkelingen bedrijfsvoering
4. Specifieke aandachtspunten
5. Actualiteiten
6. Jaarrekening 2014

In deze reactie wordt conform de opzet van de managementletter, waar nodig, ingegaan op de onderwerpen die de accountant aan de orde heeft gesteld. Daardoor ontstaan in de nummering van de paragrafen hiaten.

1 Managementsamenvatting

1.1 Samenvatting

De accountant stelt vast dat de kwaliteit van de interne financiële beheersing bij een aantal processen nog niet GEHEEL op orde is. De accountant maakt onderscheid in bevindingen in het kader van de jaarrekeningcontrole en bevindingen in het kader van de algemene bedrijfsvoering

1.2 Samengevat de bevindingen in het kader van de jaarrekeningcontrole

De accountant constateert dat van een aantal processen dat van belang is voor de jaarrekening, de kwaliteit van de interne (financiële) beheersing van voldoende niveau is. Dit zijn bijvoorbeeld de processen: belastingen, sociale zaken, en inkomensoverdrachten en begrotingsrechtmatigheid.

Voor een aantal andere processen zijn nog vervolgacties nodig (parkeeropbrengsten, verhuuroopbrengsten en treasury). Bij het proces aanbestedingen dient nog een verbijzonderde interne controle uitgevoerd te worden en bij het proces inkopen goederen en diensten is een follow up nodig van Deloitte Risk Services.

1.3 Samengevat de bevindingen in het kader van de algemene bedrijfsvoering

Naast de procescontrole in het kader van de jaarrekeningcontrole besteedt de accountant ook aandacht aan een aantal overkoepelende bedrijfsvoeringelementen. Samenvattend constateert de accountant dat de gemeentelijke organisatie de belangrijkste onderwerpen vanuit de bedrijfsvoering op de agenda heeft staan, hieraan voldoende aandacht besteedt en daarbij alert inspeelt op de externe en interne ontwikkelingen.

2 Interne beheersing

De accountant stelt vast dat wij momenteel niet beschikken over een controlraamwerk waarin de vijf componenten van interne beheersing zijn opgenomen.

Reactie:

Wij zullen samen met de accountant inventariseren en vastleggen op welke wijze wij invulling KUNNEN geven aan de principes van interne beheersing.

3 Procesbeschrijvingen/relevante beheersmaatregelen

De accountant stelt vast dat wij momenteel nog niet volledig beschikken over beheersmaatregelen van enkele processen in een procesbeschrijving.

Reactie:

Een zichtbare vastlegging in de interne beheersing en interne beheersmaatregelen van de significante bedrijfsprocessen zullen ten tijde van de controle van de jaarstukken in een procesbeschrijving zijn vastgelegd.

4 Fraude risicoanalyse

Bij de pre-audit is het belang voor het opstellen van een fraude-risicoanalyse onder de aandacht gebracht.

Reactie:

In de eerste helft van 2015 wordt een voorstel aan het college van burgemeester en wethouders aangeboden.

5 ICT

De accountant is verplicht om een inventarisatie te maken van de IT-omgeving en de general computer controls. Voor de controle 2014 is hierbij het uitgangspunt de online IT-survey. Bij de controle van de jaarstukken worden de consequenties voor de controle besproken, waarna eventueel benodigde acties worden uitgezet.

2 Begroting en meerjarenperspectief

2.1 (Meerjaren)Begroting

De accountant wijst op de meerjarige tekorten in de begroting 2015-2018 van de gemeente Weert. Voor de gemeente Weert vereist dit een aanvullende inspanning in de vorm van bezuinigingsmaatregelen.

Reactie:

De gemeente is gestart met het treffen van bezuinigingsmaatregelen. In 2015 zullen deze maatregelen moeten leiden tot een sluitende meerjarenbegroting 2016-2019. Deze besluiten zullen bij het vaststellen van de begroting 2016 in november 2015 worden meegenomen.

2.2 Weerstandsvermogen

De accountant adviseert om de berekening van het weerstandsvermogen continu te monitoren en een toelichting hierover op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen. Volgens het BBV dient expliciet ingegaan te worden op mogelijke risico's voor de gemeente, waarbij een financiële vertaling wordt gemaakt van de risico's. Het totaal van deze risico's dient vervolgens afgezet te worden tegen de algemene reserve om de weerstandscapaciteit te kunnen berekenen. De accountant heeft geconcludeerd dat deze opzet van de paragraaf weerstandsvermogen nog niet aanwezig is.

Reactie:

De uitwerking van de nota risicomanagement zal worden vertaald in de begroting 2016.

3 Ontwikkelingen bedrijfsvoering

3.1 Ontwikkeling Bedrijfsvoering

De gemeente Weert heeft in 2013 een aantal verbeterprojecten gedefinieerd. Het betreft:

- Verbeteren budgetbeheer
- Beleidsadvisering
- Vernieuwen HRM instrumenten (fase 1)
- Informatiemanagement
- Risicomanagement

De accountant onderschrijft het belang van de door de gemeente geformuleerde verbeterprojecten en de prioriteit die zij daaraan toekent.

3.2 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)

De accountant wijst de gemeente op het model jaarrekening en de checklist BBV waarin alle actuele verslaggevingvoorschriften zijn vermeld. Door de jaarstukken van de gemeente in overeenstemming te brengen met deze stukken voldoet de jaarrekening van de gemeente Weert aan de actuele verslaggevingvoorschriften. De accountant zal bij de jaarrekeningcontrole hieraan expliciet aandacht besteden.

Reactie:

Evenals voorgaande jaren zal de jaarrekening van de gemeente Weert vooraf getoetst worden aan het model jaarrekening en de checklist BBV welke ontvangen worden van de accountant.

4 Specifieke aandachtspunten

4.1 Grondexploitatie

De gemeente Weert heeft de actualisatie van de grondexploitatiecomplexen per 1 januari 2014 afgerond. Bij de jaarrekening dienen de exploitatieopzetten te worden geactualiseerd.

Aandacht dient te worden geschonken aan de waardering en de wijze waarop de gronden en het vastgoed worden overgebracht naar de algemene dienst en welke gevolgen dit heeft voor de waardering.

4.2 Aanbestedingen

In 2014 is het proces van omtrent de aanbestedingen geoptimaliseerd om het risico op onrechtmatige inkopen te mitigeren. Verschillende maatregelen zijn getroffen om de volledigheid van de controle op aanbestedingen te kunnen waarborgen.

Reactie:

De controle op volledigheid van 2014 wordt uitgevoerd en hierover zal verslag worden uitgebracht

5 Actualiteiten

In de actualiteiten geeft de accountant nadere informatie over zaken die op dit moment spelen.

Het gaat over de volgende onderwerpen:

1. Wettelijke voorschriften: fraude
2. Wijzigingen BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)
3. Notitie verbonden partijen
4. Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen
5. Werkkostenregeling

Van de inhoud van de genoemde onderwerpen is kennis genomen en hebben de benodigde aandacht.

6 Jaarrekening 2014

In dit hoofdstuk benoemt de accountant actiepunten die van belang zijn voor het opstellen en de controle van de jaarrekening 2014. Daarnaast vraagt de accountant voor een goede en tijdige oplevering van de jaarrekening.

Reactie:

Wij zullen de door de accountant benoemde actiepunten en gestelde vragen uitvoeren.

Detailbevindingen en aanbevelingen interim-controle 2014

In dit hoofdstuk heeft de accountant de detailbevindingen weergegeven in de vorm van een rapportage.

Door middel van een kleur is de status van de bevindingen weergegeven.

Oranje:

In het kader van de accountantscontrole kan de accountant niet helemaal steunen op de interne beheersing van het proces door leemten in de interne beheersing van het proces.

Groen:

De interne beheersing van het proces draagt bij aan de betrouwbaarheid van de jaarrekening.

In het kader van de accountantscontrole kan de accountant steunen op de interne beheersing van het proces. Eventuele bevindingen en aanbevelingen dienen ter verdere optimalisatie van de interne beheersing van het proces.

Op enkele onderdelen oranje wordt onderstaand een reactie gegeven. Op de overige onderdelen is in de vorige hoofdstukken een reactie gegeven.

1. Voorzieningen

Toezien op tijdige actualisatie van onderbouwingen met betrekking tot de voorzieningen (met name vanuit notitie riolering) en aansluiting tussen onderhoudsvoorzieningen en het actuele onderhoudsplan.

Reactie:

Bij de toelichting op de reserves en voorzieningen bij de jaarrekening wordt de actualiteit en de hoogte van de voorziening bekeken. Indien nodig (als er geen actueel onderhoudsplan is) zullen voorzieningen vrij moeten vallen en als reserve opgenomen gaan worden.

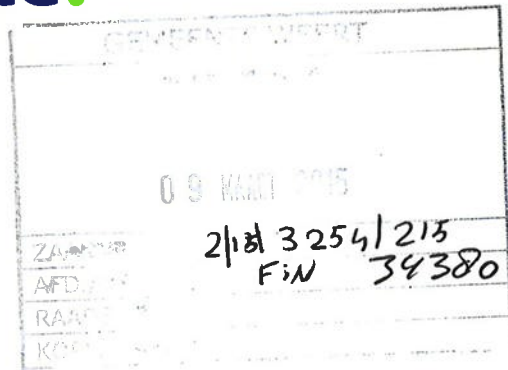
2. Restant kredieten

Actueel inzicht verschaffen in de uitputting van investeringskredieten.

Reactie:

Bij de jaarrekening is voor alle kredieten over 2014 een analyse aanwezig.

Gemeente Weert

Managementletter 2014

5 maart 2015

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de Gemeente Weert
T.a.v. de heer B. Brinkman, directeur Bedrijfsvoering
Postbus 950
6000 AZ WEERT

Datum
5 maart 2015

Behandeld door
drs. D.O. Meeuwissen RA
088-2880216

Ons kenmerk
2015.18161/3113938980/CL

Onderwerp
Managementletter 2014

Geacht college,

Wij hebben conform uw opdracht van 19 september 2014, als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2014, de interim-controle voor de gemeente Weert uitgevoerd. Deze controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. In onze managementletter zijn onze bevindingen en aanbevelingen ter zake opgenomen. Tevens heeft deze controle als doelstelling om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2014 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken en het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

De risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Wij wijzen u er op dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het college van de gemeente Weert en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

2

5 maart 2015

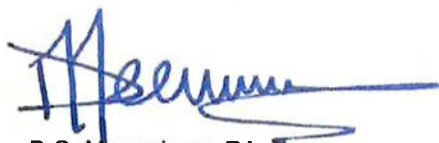
2015.18161/3113938980/CL

De bevindingen en aanbevelingen dienen te worden gelezen als constructieve aanwijzingen voor het college als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de jaarrekening.

Graag willen wij deze rapportage en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader met u bespreken.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. D.O. Meeuwissen RA

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Samenvatting	4
2. Ontwikkelingen accountantsberoep	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Interne beheersing en interne controle	9
2.3 Frauderisicoanalyse	11
2.4 ICT	11
2.5 Samenvattend	12
3. Begroting en meerjarenperspectief	13
3.1 (Meerjaren)begroting	13
3.2 Weerstandsvermogen	13
4. Bevindingen interim-controle	14
4.1 Aanbestedingen	14
4.2 Ontwikkelingen grondexploitatie	14
4.3 Poort van Limburg	15
4.4 Voorziening riolering	15
4.5 Onderhoudsvoorzieningen	17
4.6 Ouderdomsanalyse debiteuren	18
4.7 Restantkredieten	18
4.8 Controle verstrekte subsidies	18
4.9 De 3 decentralisaties in het sociale domein	18
5. Jaarrekening 2014	21
5.1 Optimaliseren jaarrekeningcontrole	21
5.2 Overige aandachtspunten	21
6. Tot slot	23
Bijlage 1 - Opdracht	24
Opdracht accountantscontrole	24
Controlebenadering en risicoanalyse	24
Bijlage 2 - Actualiteiten	26
Wettelijke voorschriften: fraude	26
Wijzigingen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	26
Wijzigingen BBV ná 2015	27
Notitie verbonden partijen	27
Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen	28
Werkkostenregeling	31

1. Managementsamenvatting

1.1 Inleiding

In het kader van de opdracht tot accountantscontrole 2014 hebben wij een interim-controle uitgevoerd. Deze controle is vooral gericht op bedrijfsvoering, onderwerpen die van belang zijn voor een goede interne beheersing en een betrouwbare jaarverslaggeving. Het gaat hierbij onder meer om onderwerpen op het terrein van administratieve organisatie/ interne beheersing (AO/IB), rechtmatigheid en tussentijdse informatievoorziening die van belang zijn voor kwalitatief goede uitvoering en beheersing van de interne bedrijfsvoering. Een kwalitatief goede bedrijfsvoering inclusief bijbehorende betrouwbare tussentijdse informatievoorziening is belangrijk omdat uw organisatie nu en in de komende jaren geconfronteerd wordt met vele ontwikkelingen waarop adequaat moet worden ingespeeld.

Onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening zijn mede gericht op bedrijfsvoerings- onderwerpen die van belang zijn voor een goede interne beheersing en een betrouwbare en rechtmatige (jaar)verslaggeving. De kwaliteit hiervan is een wezenlijke succesfactor in het bereiken van uw doelstellingen om het nagestreefde maatschappelijke effect te realiseren en de doelstellingen waar te maken.

1.2 Samenvatting

In onderstaande tabel hebben wij onze bevindingen opgenomen die specifieke aandacht behoeven in het kader van de controle van de jaarrekening 2014. Deze bevindingen verdienen de komende periode de nodige aandacht voor een goed en effectief jaarrekeningproces.

De onderwerpen met een groene kleur zijn door u al in voldoende mate onder de aandacht en acties zijn al uitgezet voor het jaarrekeningproces. Voor de status met een oranje kleur vragen wij uw bijzondere aandacht. Deze processen zijn op basis van onze bevindingen qua interne beheersing niet voldoende onder controle om hierop te kunnen steunen in het kader van onze controle. Acties op korte termijn zijn gewenst ter procesverbetering enerzijds en daarnaast moeten er voor 2014 nog gegevensgerichte werkzaamheden worden uitgevoerd om voldoende controlezekerheid te verkrijgen.

Wij verwachten dat deze controlewerkzaamheden, zowel intern als extern, tijdig voor de jaarrekeningcontrole 2014 gereed zullen zijn.

Nr.	Proces	Bevindingen	P	Status interim- controle	Verwachte status jaarrekeningcontrole
1	Grond- exploitatie (hoofdstuk 4)	Tijdige afronding van de financiële én inhoudelijke verantwoording van de grondexploitatiecomplexen. Gezien de ontwikkelingen op het gebied van de grondexploitatie is het noodzakelijk om een collega van de afdeling Deloitte Real Estate in te schakelen om te kijken naar de waardering van de aanwezige complexen en de wijze waarop de gronden en het vastgoed worden overgebracht naar de Algemene Dienst en welke gevolgen dit heeft voor de waardering.	H	U zult de exploitatieopzetten uiterlijk begin 2015 actualiseren.	Naar aanleiding van ons overleg bij de interim-controle zijn hier gezamenlijk afspraken over gemaakt.
2	Aanbestedingen (hoofdstuk 4)	In 2014 heeft u het proces omtrent de aanbestedingen geoptimaliseerd om het risico op onrechtmatige inkopen te mitigeren. Daartoe heeft u verschillende waarborgen getroffen om de volledigheid van de controle op aanbestedingen te kunnen waarborgen. Wij hebben uw interne controle over de eerste periode van 2014 nog niet beoordeeld en doen dit tijdens de pre-check.	H	U heeft de werkzaamheden van de controle op de rechtmatigheid en volledigheid van de aanbestedingen op korte termijn gepland.	Tijdig controle gereed. Bij een volgend controlemoment in 2015 beoordelen wij de uitgevoerde werkzaamheden voor het tweede deel van 2014.
3	Voorzieningen (hoofdstuk 4)	Stringent toezien op tijdige actualisaties van onderbouwingen met betrekking tot de voorzieningen (met name vanuit notitie riolering) en aansluiting tussen onderhoudsvoorzieningen en het onderliggende actuele onderhoudsplan.	H	Belangrijkste aandachtspunten zijn in paragraaf 4.4 en 4.5 aangegeven.	Tijdig controle gereed.
4	Fiscaliteiten (bijlage 2)	Tijdig uitvoeren van de werkkostenregeling. Inrichting van de administratie is onderhanden.	L	Intern voldoende onder de aandacht en acties zijn uitgezet.	De gemeente heeft per 1 januari 2015 de werkkostenregeling conform wet- en regelgeving geïmplementeerd.
5	Restantkredieten (hoofdstuk 4)	Ten tijde van de interim-controle was er geen actueel inzicht in de uitputting van investeringskredieten. U heeft dit in de tweede financiële rapportage wel verwerkt.	H	U bent bezig een overzicht van restantkredieten te actualiseren.	Ten tijde van de jaarrekeningcontrole dient deze analyse voor alle kredieten over 2014 volledig gereed te zijn.

Nr.	Proces	Bevindingen	P	Status interim-controle	Verwachte status jaarrekeningcontrole
6	IT-survey (hoofdstuk 2)	De uitgezette IT-survey is recent gecompleteerd en verstuurd waarna onze EDP-auditors hiermee verder kunnen in het kader van de jaarrekeningcontrole.	L	Intern voldoende onder de aandacht en acties zijn uitgezet.	Naar aanleiding van de ingevulde IT-survey worden de consequenties voor de controle besproken met u, waarna eventueel benodigde acties worden uitgezet.
7	Voorbereiding jaarrekening 2014 (hoofdstuk 5)	De aandachtspunten zijn opgenomen in hoofdstuk 5. In het bijzonder wijzen wij op het voldoen van de jaarrekening 2014 aan de eisen volgens de verslaggevingsvoorschriften (BBV).	H	U heeft dit voldoende onder de aandacht en acties zijn uitgezet.	Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 verstrekken wij u de checklist BBV en het model jaarstukken gemeente. Bij de jaarrekeningcontrole controleren wij de door u ingevulde checklist BBV aan de hand van de concept jaarrekening.

Naast onze procescontrole in het kader van de jaarrekeningcontrole richten wij ons bij onze controle op een aantal overkoepelende bedrijfsvoeringselementen die van belang zijn voor een adequate bedrijfsvoering. Samenvattend constateren wij dat uw organisatie de belangrijkste onderwerpen vanuit de bedrijfsvoering op de agenda heeft staan, hieraan voldoende aandacht besteedt en daarbij alert inspeelt op de externe en interne ontwikkelingen.

In onderstaand tabel hebben wij onze bevindingen voor een vijftal belangrijke onderwerpen voor u samengevat zoals wij deze gedurende onze interim-controle 2014 hebben vastgesteld. De onderwerpen met een groene kleur zijn in voldoende mate onder uw aandacht. De onderwerpen met een oranje kleur zijn intern onderkend en de implementatie van de verbeteringen zijn deels al afgerond of staan voor de korte termijn op de agenda. Hiervoor vragen wij uw bijzondere aandacht.

Nr.	Onderwerp	Bevinding	Ontwikkelingen ('2014 e.v.')
1	Begroting en meerjaren-perspectief (hoofdstuk 3)	De programmabegroting 2015-2018 van de gemeente Weert laat nog geen structureel sluitende begroting zien.	Het vertalen van de voorgenomen bezuinigingen naar prestaties (inhoud) is een proces dat reeds in voorgaande jaren door uw gemeente is opgestart en dat doorloopt in de komende jaren.
2	Risicomanagement (hoofdstuk 3)	Belangrijke stappen om risicomanagement te verankeren in de organisatie zijn genomen. U bent momenteel bezig om dit te actualiseren voor de gemeente. Dit dient ook een plaats te krijgen in de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarstukken 2014.	Actualiseren van de risicoanalyse en dit financieel vertalen en verwerken in de jaarstukken 2014.
3	Frauderisicoanalyse (hoofdstuk 2)	Is behandeld tijdens diverse overleggen met u als gemeente. Een zichtbare frauderisicoanalyse ontbreekt.	Nadere uitwerking van frauderisico-analyse volgt voor aanvang van de jaarrekeningcontrole 2014.

7

5 maart 2015

2015.18161/3113938980/CL

Nr.	Onderwerp	Bevinding	Ontwikkelingen ('2014 e.v.')
4	3 Decentralisates in het sociale domein (hoofdstuk 5)	Beleid is zo goed als gereed. Met de opzet van de bedrijfsvoering en interne beheersing bent u momenteel bezig. In hoofdstuk 5 zijn de aandachtspunten uiteengezet.	Opzet bedrijfsvoering en interne beheersing is onderhanden. Monitoring van de voortgang heeft u in beeld.
5	Inzicht in bedrijfsprocessen (hoofdstuk 2)	Procesbeschrijvingen waarin de belangrijkste key controls zijn gedefinieerd worden momenteel opgesteld.	Nadere uitwerking van de '6 W-vragen' volgt voor aanvang van de jaarrekeningcontrole 2014.

2. Ontwikkelingen accountantsberoep

2.1 Inleiding

Gedurende het traject van interim-controle bij de gemeente Weert zijn de plannen van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) op 25 september jl. bekend gemaakt: maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de accountantscontrole. Deloitte staat positief tegenover de plannen van de NBA. Het NBA-rapport biedt goede aanknopingspunten waarmee adequaat kan worden gereageerd op de maatschappelijke discussie over het accountantsberoep. Op twee belangrijke punten is Deloitte al zeer actief: in de eerste plaats is Deloitte in het voorjaar van 2013 als onderdeel van de audit strategie een nieuw Audit Quality Master Plan gestart als vervolg op de in de periode 2008-2012 genomen kwaliteitsmaatregelen. Gedrag en cultuur, transparantie en teamwerk zijn de fundamenteen van dit plan gericht op het leveren van een consistent hoogwaardige controlekwaliteit, transparantie naar onze stakeholders en een strakke monitoring van de kwaliteit. In de tweede plaats heeft Deloitte reeds enige jaren een Raad van Commissarissen met in meerderheid onafhankelijke leden.

Ook heeft de AFM op dezelfde dag de uitkomsten uit het onderzoek Kwaliteit wettelijke controles Big 4 – accountantsorganisaties gepubliceerd. Deloitte hecht groot belang aan de hoogste kwaliteit van haar dienstverlening. De afgelopen jaren zijn initiatieven genomen en is flink geïnvesteerd om de kwaliteit verder te verhogen. In het Transparantieverslag 2014 wordt daarover in detail gerapporteerd. Kwaliteit is voor Deloitte de belangrijkste strategische doelstelling en essentieel voor het vertrouwen dat aan onze werkzaamheden mag en moet worden ontleend.

De ontwikkelingen in het accountantsberoep hebben gevolgen voor de wijze waarop accountants hun werk moeten uitvoeren. Dit raakt ook onze klanten. Samen met u willen wij deze reis van kwaliteitsverbetering inzetten. Zoals in het pre-audit gesprek met u is aangegeven, betreft dit verbeteringen op de gebieden van interne controle, frauderisicoanalyse en ICT. Alvorens wij de afzonderlijke detailbevindingen vanuit de interim-controle aan bod laten komen, brengen wij eerst de drie genoemde gebieden onder de aandacht.

2.2 Interne beheersing en interne controle

Wat zijn de recente ontwikkelingen?

Het 'Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)' heeft onlangs een geactualiseerde versie van het Internal Control Framework uitgebracht. De belangrijkste doelstelling voor het COSO bij de actualisatie van dit framework was het aanpakken van de belangrijke veranderingen die zich de afgelopen 20 jaar hebben voorgedaan in het bedrijfsleven en bij overheidsinstellingen. Zo bevat het framework nu expliciet het concept van frauderisico's in relatie tot het bereiken van strategische doelstellingen.

Wat zijn goede criteria voor interne beheersing?

Het geactualiseerde Internal Control Framework biedt een structuur voor de opzet en evaluatie van de effectiviteit van de interne beheersing door gebruik te maken van principes om de componenten van de interne beheersing te beschrijven. Met deze principes wil het COSO ondernemingen en instellingen helpen efficiënte systemen van interne beheersing op te zetten en de doelmatigheid daarvan te evalueren. De in het framework behandelde 17 principes zijn relevant voor alle entiteiten. Als een principe niet adequaat is opgepakt, werkt de betreffende component van interne beheersing doorgaans niet optimaal.

Componenten interne beheersing

Componenten	Samengevatte principes
Beheersomgeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toont commitment ten aanzien van integriteit en ethiek 2. Bestuur toont aan onafhankelijk te zijn en oefent toezicht uit 3. Management bepaalt structuur, autoriteit en verantwoordelijkheid 4. Organisatie toont commitment ten aanzien van competentie 5. Dwingt het afleggen van verantwoording af
Risicoanalyse	<ol style="list-style-type: none"> 6. Specificeert relevante doelstellingen 7. Identificeert en analyseert risico 8. Beoordeelt frauderisico 9. Identificeert en analyseert significante wijzigingen
Beheersactiviteiten	<ol style="list-style-type: none"> 10. Selecteert en ontwikkelt beheersactiviteiten 11. Selecteert en ontwikkelt algemene beheersmaatregelen met betrekking tot technologie 12. Voert deze uit via beleidsmaatregelen en procedures
Informatie & communicatie	<ol style="list-style-type: none"> 13. Gebruikt relevante informatie 14. Communiqueert intern 15. Communiqueert extern
Toezichhoudende activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 16. Voert voortdurende en/of aparte evaluaties uit 17. Evalueert en communiceert tekortkomingen

Het management is verantwoordelijk voor de opzet van het systeem van interne beheersing en heeft in dit opzicht een belangrijke voorbeeldfunctie en bepalende rol in het uitdragen van de bedrijfscultuur. Duidelijke, logische en herhaalde signalen vanuit het management kunnen een collectieve cultuur bevorderen waarin integriteit en ethisch gedrag centraal staan en worden beloond. Voorbeelden van dergelijke signalen zijn interne trainingsprogramma's, vergaderingen, formele en informele gesprekken met medewerkers, nieuwsbrieven en werkinstructies.

Wat is een effectief systeem van interne beheersing?

In een effectief systeem van interne beheersing zijn alle vijf componenten beheersingsomgeving, risicoanalyse, beheersactiviteiten, informatie & communicatie en toezichhoudende activiteiten en de bijbehorende principes aanwezig en werken deze op een geïntegreerde manier op elkaar in. Het Framework gebruikt de termen 'tekortkoming in de interne beheersing' en 'belangrijke tekortkoming' om diverse gradaties in de ernst van tekortkomingen in de interne beheersing te beschrijven. Een tekortkoming in de interne beheersing verwijst naar een 'tekortkoming in één of meerdere componenten en bijbehorend(e) principe(s) die de waarschijnlijkheid dat de entiteit zijn doelen zal bereiken verkleint'. Een belangrijke tekortkoming verwijst naar een 'tekortkoming in de interne beheersing of een combinatie van tekortkomingen die de waarschijnlijkheid dat de entiteit zijn doelen zal bereiken in ernstige mate verkleint'. Indien sprake is van een belangrijke tekortkoming zal de organisatie niet tot de conclusie kunnen komen dat voldaan is aan de vereisten van een effectief systeem van interne beheersing.

In het kader van een effectief systeem van interne beheersing is het van belang dat het management voor de belangrijkste beheersmaatregelen duidelijk in kaart brengt 'wie wat doet' en wat daarbij de onderliggende bewijsvoering, timing, gebruikte informatie en resultaten zijn.

Aanbeveling voor organisaties aandacht te hebben voor de interne beheersing

Wij hebben bij onze interim-controle vastgesteld dat u niet beschikt over een controleraamwerk waarin de vijf componenten van interne beheersing zijn opgenomen. Op dit moment inventariseren wij samen met u de invulling van deze componenten van interne beheersing en de bijbehorende principes.

Wij hebben inmiddels een gesprek hierover gevoerd en een eerste inzicht gekregen in de beheersomgeving. Wij plannen voorafgaand aan de start van de jaarrekeningcontrole een vervolgspraak om de beheersomgeving verder te completeren.

Inzicht in de bedrijfsprocessen en relevante interne beheersmaatregelen

In de controlestandaarden staat dat de accountant inzicht dient te verwerven in de interne beheersing en interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de controle. Dat betekent dat wij moeten kunnen vaststellen dat de organisatie zelf haar primaire processen in kaart heeft gebracht en daarbij de relevante beheersmaatregelen heeft gedefinieerd en het bestaan heeft vastgesteld. De belangrijkste beheersmaatregelen voor de gemeente Weert zijn inkopen en betalingsverkeer (waaronder budgetbeheersing en naleving aanbestedingsregels), beheersing van de verbonden partijen en de jaarrekeningposten waar sprake is van een waarderings- en schattingselement (o.a. grondexploitatie en voorzieningen).

Uw gemeente beschikt ten tijde van de interim-controle nog niet over een zichtbare vastlegging van dit inzicht. Een adequate procesbeschrijving bevat een beschrijving van de interne beheersingsmaatregelen die uw gemeente heeft getroffen, waarbij u antwoord geeft op de zogenaamde '6 W-vragen': wie doet wat, waarom, wanneer, waarmee en met welk doel? Een meer gedetailleerde toelichting hierop is opgenomen in de flyer 'Interne beheersing in de praktijk', die wij u al separaat hebben toegestuurd. U heeft ons aangegeven deze beschrijvingen aan de hand van de '6 W-vragen' begin 2015 gereed te hebben. Wij hebben u hiervoor diverse templates als handreiking verstrekt. U heeft inmiddels acties uitgezet om te komen tot de inzichten in de relevante interne beheersing van de significante processen. Tijdens de interim-controle hebben wij hier ook reeds een deel van kunnen beoordelen. Met het restant van de processen bent u momenteel nog bezig. Deze processen betreffen de volgende:

- Schattingen (exclusief grondexploitatie).
- Overige opbrengsten.
- Debiteuren.
- Algemene uitkering.
- Eigen vermogen.
- Vaste schulden.
- Tussenrekeningen.
- Belastingen.
- Parkeeropbrengsten.

U streeft ernaar om begin 2015 tot afronding te komen. Wij beoordelen daarna deze opzetbeschrijvingen en de relevante beheersmaatregelen.

Verbijzonderde Interne controle in 2014

Eind 2013 is de regelgeving voor accountants rondom het kunnen steunen op werkzaamheden van een zogenaamde Internal Audit Function (COS 610) aangescherpt. De aanscherping van deze richtlijn in combinatie met de aangevulde kwaliteitseisen voor het accountantsberoep leiden er toe dat de accountant op een andere wijze dan voorheen gebruik maakt van uw verbijzonderde interne controle.

U beschikt over een vast stramien voor het uitvoeren van interne controlewerkzaamheden, uitgevoerd door de afdeling Financiën en op basis van een intern controleprogramma. Voor 2014 hebben wij vastgesteld dat wij nog niet steunen op uw interne auditfunctie zoals bedoeld in de controlestandaard 610. Wel maken wij gebruik van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden als startpunt voor onze gegevensgerichte werkzaamheden. Dit is niet anders dan u gewend bent. Wel willen wij meer betrokken zijn bij de bepaling van het aantal waarnemingen, de selectie van de waarnemingen en de controlepunten. Wij hebben tijdens de interim-controle afspraken met u gemaakt over de uit te voeren interne controlewerkzaamheden over het tweede halfjaar van 2014.

Verbijzonderde Interne controle vanaf 2015

De gemeente Weert heeft het voornemen om vanaf controlejaar 2015 het interne controleplan in een vernieuwde vorm op te zetten en uit te voeren. Mocht u de gehele interne auditfunctie wensen in te richten conform de eisen die daaraan worden gesteld door de standaarden, dan denken wij graag met u mee over de te nemen stappen in het kader van het interne controleprogramma, de positionering en de vereisten over de competenties van de interne controlemedewerkers.

2.3 Frauderisicoanalyse

Bij het pre-audit gesprek is met u gesproken over het belang van het opstellen van een frauderisicoanalyse. In hoofdstuk 4 van deze managementletter is dit ter informatie nogmaals toegelicht. U heeft aangegeven dat, hoewel u zich bewust bent van de frauderisico's, u nog geen zichtbare frauderisicoanalyse heeft opgesteld. U heeft aangegeven deze analyse begin 2015 op te pakken. In dat kader verwijzen wij naar de Deloitte brochure "One step ahead! Frauderisicoanalyse door directie & toezichthoudend orgaan". Wij hebben inmiddels vernomen dat u concrete stappen zet om te komen tot deze frauderisicoanalyse. Bij het volgende controlemoment begin 2015 bespreken wij de opgestelde frauderisicoanalyse met u.

Deloitte

One step ahead!
Frauderisicoanalyse
door directie &
toezichthoudend orgaan

2.4 ICT

De accountant is in het kader van de controle verplicht om een inventarisatie te maken van de IT-omgeving en de general computer controls. Voor de controle 2014 is hierbij het uitgangspunt de online IT-survey die door Deloitte Risk Services naar u is verstuurd. De ingevulde IT-survey wordt door Deloitte Risk Services geëvalueerd en met het auditteam besproken. Tevens worden de uitkomsten, indien daartoe aanleiding bestaat, met u besproken. Eventuele aandachtspunten die uit deze besprekingen volgen en de impact op de controle worden met u besproken.

Tijdens de interim-controle heeft u ons medegedeeld dat er geen sprake is van wijzigingen in uw automatiseringsomgeving. Deloitte Risk Services heeft afgelopen jaar diverse bevindingen geconstateerd.

Dientengevolge zijn deze bevindingen in 2014 nog steeds van kracht en dit is een groot risico voor de gemeente Weert, mede vanwege het gebruik van het proces van digitale verwerking van inkoopfacturen.

Wij benadrukken het belang van het kunnen steunen op de interne beheersing van het proces van digitale verwerking van inkoopfacturen gezien het feit dat in dit systeem relevante geautomatiseerde interne beheersmaatregelen zijn opgenomen zoals budgetbeheer, de autorisatie van inkopen en betalingen, controle op prestatielevering en de beheersmaatregel op rechtmatige toepassing van de aanbestedingsregels.

Wij zullen op basis van de door u ingevulde IT-survey Deloitte Risk Services inzetten om de general IT-controls in opzet en bestaan vast te stellen. Wij hebben tijdens de interim-controle de follow-up van de bevindingen van de eerder uitgevoerde IT-audit op de applicatie van digitale verwerking van inkoopfacturen beoordeeld. U heeft aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om de risico's uit de eerder uitgevoerde IT audit te mitigeren.

2.5 Samenvattend

Samenvattend geeft dit de volgende planning.

Onderwerp	Actie	Datum	Beoordeling Deloitte
Principes van interne beheersing	Inventariseren en vastleggen op welke wijze u invulling geeft aan de 17 principes van interne beheersing.	Najaar 2014	Begin 2015
Procesbeschrijvingen/ relevante beheersmaatregelen	Definiëren en vastleggen key controls en procesbeschrijvingen.	Najaar 2014	Begin 2015
Interne controle	Afwikkelen resterende werkzaamheden en verrichten nog niet gestarte interne controle.	Najaar 2014	Begin 2015
Frauderisicoanalyse	Opstellen frauderisicoanalyse	Najaar 2014	Begin 2015
ICT	Invullen IT-survey Follow up voorgaande IT-audit Nieuwe IT-audit op digitale verwerking inkoopfacturen	November 2014	Bespreking conclusies IT-survey heeft reeds plaatsgevonden.

3. Begroting en meerjarenperspectief

3.1 (Meerjaren)begroting

De totstandkoming van de begroting gaat gepaard met onzekerheden en het maken van schattingen. Mede door de economische ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende bezuinigingen nemen de onzekerheden toe. Eén van de belangrijkste onzekerheden vormen de decentralisaties.

Het opstellen van een adequate onderbouwing van de diverse begrotingsposten is een belangrijke stap om tot een betrouwbare begroting te komen. Deze onderbouwingen dragen er mede zorg voor dat de opgenomen begrotingsposten realistisch zijn en daarop gestuurd kan worden.

De programmabegroting 2015-2018 van de gemeente Weert laat geen structureel sluitende begroting zien. Met andere woorden, de structurele lasten worden niet gedekt door structurele baten. De jaarschijven 2016 en 2018 laten een tekort zien van respectievelijk € 1,6 miljoen en € 4,5 miljoen. Dit is hieronder nogmaals visueel weergegeven. Ook het sluitend krijgen van de begroting 2015 was niet makkelijk. Dit onderstreept het belang van een structureel prudent financieel beleid.

Bedragen (* € 1.000)	2015	2016	2017	2018
Resultaat na bestemming	€ 642.000	-/- € 683.000	-/- € 1.518.000	-/- € 2.763.000

Het vertalen van de voorgenoemde bezuinigingen naar prestaties (inhoud) is een proces dat reeds in voorgaande jaren door uw gemeente is opgestart en dat doorloopt in de komende jaren.

3.2 Weerstandsvermogen

U maakt periodiek een analyse van de risico's die de gemeente loopt. De gemeente Weert besteedt bij de begroting en de jaarrekening expliciet aandacht aan de inventarisatie van deze risico's. In de begroting 2015 heeft u betreffende risico's onderkend en verwerkt. Echter, de financiële impact van deze risico's komen in de begroting 2015 niet terug. Op deze wijze heeft u ook geen inzicht in het feit of uw weerstandscapaciteit voldoende is om deze financiële risico's te kunnen ondervangen. In het accountantsverslag 2013 hebben wij hier ook uw aandacht voor gevraagd. Wij zien dat dit in de begroting 2015 nog niet heeft geleid tot aanpassingen van de paragraaf weerstandsvermogen waarin deze analyse verwerkt dient te worden. Vanuit de verslaggevingsvoorschriften BBV wordt in artikel 11 benoemd dat deze analyse noodzakelijk is. U bent momenteel actief bezig deze analyse te actualiseren en in overeenstemming te brengen met de verslaggevingsvoorschriften. Bij de jaarrekeningcontrole toetsen wij de geüpdate risicoanalyse in relatie tot de paragraaf weerstandsvermogen.

4. Bevindingen interim-controle

In dit hoofdstuk willen wij graag nader ingaan op de specifieke bevindingen vanuit de interim-controle.

4.1 Aanbestedingen

De afgelopen twee jaar heeft de gemeenteraad via het controleprotocol het interne aanbestedingsbeleid uitgesloten van accountantscontrole. Vanaf 2014 heeft u uw interne procedures hierop aangepast om onrechtmatigheden bij inkoop te voorkomen. Dit heeft u verwezenlijkt door onder andere een controle vooraf in te voeren, waarbij de rechtmatigheid wordt getoetst vóórdat er wordt overgegaan tot een bestelling. Hierbij wordt onder verantwoordelijkheid van de budgethouder een aanbesteding uitgevoerd waarvan relevante stukken in het registratiesysteem Decos worden verwerkt. Het dossier krijgt hier tevens een uniek nummer wat herleidbaar is naar betreffende aanbesteding.

De afdeling Financiën ontvangt bij het aanmaken van een nieuw IA-nummer in Decos een automatisch signaal waaruit blijkt dat er sprake is van een nieuwe aanbesteding. Een bevestigingsmail van de budgethouder is de trigger voor de afdeling Financiën om tot controle van het onderhavige aanbestedingsdossier over te gaan. Voor deze controle heeft u een interne checklist opgesteld waaruit exact blijkt welke gegevens gecontroleerd dienen te worden door de afdeling Financiën. Na akkoord wordt dit formulier ondertekend door de controleur van de afdeling Financiën en in Decos opgeslagen bij het onderhavige aanbestedingsdossier. De budgethouder ontvangt via de mail een akkoord inzake de gedane aanbesteding, waarna de bestelling kan plaatsvinden.

In een aantal gevallen wordt na het akkoord van de afdeling Financiën een budget gereserveerd in de financiële administratie CODA. Dit komt voornamelijk voor bij de grote aanbestedingen. Dit wordt echter niet structureel gedaan bij alle aanbestedingen. Wij adviseren u deze reservering in de financiële administratie te maken om daarmee een volledige verplichtingenadministratie te hebben. De afloop van deze verplichtingenadministratie vindt plaats door op de inkoopfacturen het unieke Decos-nummer te laten vermelden. Een actuele verplichtingenadministratie zorgt tevens voor een tijdige reservering of (bij)raming van het budget en draagt bij aan de volledigheid van transitoria.

U heeft daarnaast een aantal waarborgen getroffen om de volledigheid te kunnen waarborgen. Dit wordt gedaan door een controle vanuit de betalingen op de rechtmatigheid van deze kosten. Op deze wijze heeft u een totaalbeeld van alle betaalde kosten en kunt u de volledigheid van de rechtmatige aanbesteding toetsen. Oude dossiers die in voorgaande jaren als onrechtmatig zijn aangemerkt, worden op deze wijze ook aan controle onderworpen. Wij hebben nog geen kennis genomen van betreffende controles en de uitkomsten daarvan. Gezien de geconstateerde onrechtmatigheden van de afgelopen jaren en het feit dat aan het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid getoetst dient te worden, hechten wij belang aan een tijdige controle op de aanbestedingen. Wij willen begin 2015 hierover met u in gesprek gaan en controles uitvoeren.

4.2 Ontwikkelingen grondexploitatie

Tijdens de interim-controle hebben wij kennis genomen van de ontwikkelingen van uw grondbedrijf. Hieruit blijkt dat geen sprake is van nieuwe grondexploitaties. Omdat de omvang van uw grondbedrijf nog steeds relatief groot is, net als de voorziening voor verliesgevendende grondexploitaties, zullen wij ook dit jaar Deloitte Real Estate Advisory inschakelen bij onze controlewerkzaamheden.

Wij verzoeken Deloitte Real Estate Advisory om de volgende punten te betrekken in hun werkzaamheden:

- Zijn de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de berekening van de grondexploitaties voldoende actueel en passend bij de huidige marktomstandigheden. Hierbij leggen wij tevens de relatie met het woningbouwprogramma en eventuele overprogrammering.
- In 2014 vindt een overdracht plaats van gronden en vastgoed van het Grondbedrijf naar de Algemene Dienst. Wij hebben Deloitte Real Estate Advisory gevraagd om vast te stellen hoe dit qua waardering past in de verslaggevingsvoorschriften en notitie van de Commissie BBV over Waardering van vastgoed.

In het accountantsverslag rapporteren wij over de uitkomsten van de werkzaamheden.

4.3 Poort van Limburg

Het project Poort van Limburg (verder: PvL) heeft de afgelopen periode politiek en bestuurlijk in de belangstelling gestaan. Ook vanuit financieel oogpunt hebben wij u in het verleden gewezen op de hiermee gemoeide waarderingsrisico's. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen het zalencomplex, bedrijfsverzamelgebouw en de parkeergarage. Ten tijde van de interim-controle 2012 constateerden wij met u dat er op basis van de gesprekken die wij met u hebben gevoerd en bestudering van onderliggende documenten, sprake was van een risico tot afwaardering van het complex PvL op basis van duurzame waardevermindering. Wij hebben tijdens de jaarrekeningcontrole 2012, samen met de organisatie, deze waardering voor de verschillende onderdelen beoordeeld. Hierbij zijn de verslaggevingsvoorschriften BBV toegepast op de PvL. Wij zijn toen met u tot de conclusie gekomen dat er geen sprake is van een afschrijving als gevolg van een duurzame waardevermindering. De PvL moet derhalve vooralsnog worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Ditzelfde geldt voor het jaar 2013, waarin de situatie onveranderd is gebleven.

Voor boekjaar 2014 hebben wij tijdens de interim-controle met u gesproken over de ontwikkelingen rondom de PvL. Hierbij heeft u aangegeven dat de bestemmingen van de verschillende onderdelen identiek zijn aan voorgaande jaren. Er is daarnaast nog geen sprake van ontwikkelingen rondom mogelijke verhuur of verkoop van het complex. Daarmee is niets gewijzigd aan de situatie ten opzichte van 2012. U komt derhalve tot de conclusie dat er ook voor boekjaar 2014 geen sprake is van een duurzame waardevermindering mits de situatie onveranderd blijft. Tijdens de jaarrekeningcontrole beoordelen wij de actuele stand van zaken en uw standpunt omtrent het feit dat er geen sprake is van een duurzame waardevermindering.

4.4 Voorziening riolering

Eind 2014 is een nieuwe notitie verschenen van de Commissie BBV inzake riolering. Hieronder hebben wij de kern van deze notitie samenvattend voor u opgeschreven:

- Normaal gesproken moet een onvoldoende onderbouwde voorziening vrijvallen en wordt deze doorgaans omgezet in een reserve. Via de rioolheffing geïnd geld moet echter altijd voor het rioleringsdoel worden aangewend en blijft in een voorziening (artikel 44 lid 1c BBV wordt dan omgezet in een artikel 44 lid 2 BBV voorziening). Deze voorziening kan worden samengevoegd met die van artikel 44 lid 1d BBV.

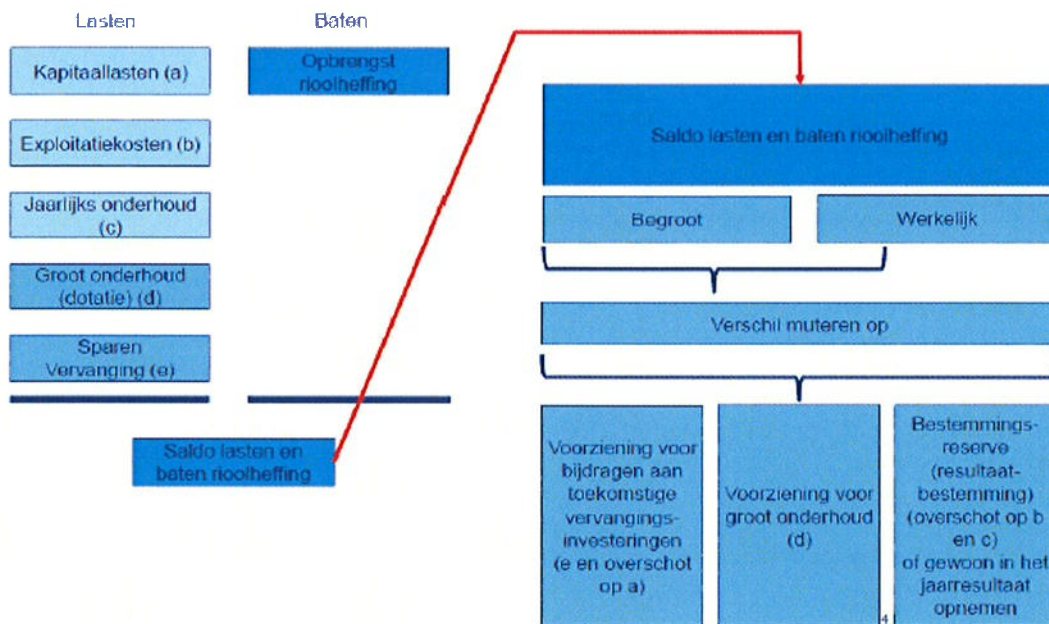
- Uit oogpunt van transparantie en ten behoeve van de periodieke bijstelling van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is van belang dat de voorziening onderhoud (artikel 44 lid 1c BBV) respectievelijk vervanging (artikel 44 lid 1d BBV) in de begroting en in de jaarrekening zodanig wordt toegelicht dat de relatie is te leggen met het GRP en inzicht kan worden geboden in het onderscheid onderhoud c.q. spaarcomponent vervangingsinvesteringen.
- De gemeente brengt in mindering op de boekwaarde van de vervangingsinvesteringen de spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen bijeengespaard in de voorziening 44 lid 1d BBV.
- Indien de voorziening onderhoud (artikel 44 lid 1c BBV) onvoldoende is onderbouwd in het GRP, komen deze gelden niet in een reserve maar in de voorziening riolering ex artikel 44 lid 2 BBV. Dit geldt ook voor opgehaalde gelden die per balansdatum nog niet zijn besteed door later investeren en uitvoeren dan voorzien. Deze voorziening ex artikel 44 lid 1d BBV kan uit praktisch oogpunt worden samengevoegd met die van artikel 44 lid 1d, want beide betreffen specifiek voor riolering geheven bedragen. Maar administratief moet het onderscheid wel worden bijgehouden omdat de afwikkeling verschillend is, namelijk een directe balansmutatie voor de vervangingsinvesteringen en een afboeking op de onderhoudsvoorziening voor het onderhoud. De voorziening 44 lid 1c BBV kan niet met de resterende voorzieningen riolering worden samengevoegd maar moet apart zichtbaar worden gemaakt.
- De Commissie BBV doet de aanbeveling om de huidige bestemmingsreserve riolering per ultimo 2014 via een directe balansmutatie om te zetten naar de van toepassing zijnde voorziening(en), op basis van de oorzaak waardoor de bestemmingsreserve in de afgelopen jaren overwegend is gevormd.
- De Commissie BBV doet de aanbeveling om – als een gemeente een riooltarief hanteert – de gerealiseerde efficiencyresultaten te muteren op een bestemmingsreserve ‘riolering’ en doet de aanbeveling de kaders ervoor vast te leggen in de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet.

In de notitie riolering staat voorts dat:

- Ingaande de jaarrekening 2014 de rioolinvesteringen afzonderlijk in de balans moeten worden opgenomen teneinde te voldoen aan artikel 35 lid 1 BBV. Dit geldt ook voor de al geactiveerde bedragen.
- Deze geactiveerde rioolinvesteringen moeten uit de balanspost “investeringen met een economisch nut” worden overgeboekt.
- Het in artikel 52 lid 2 BBV vermelde verloop van de activa zal ook moeten worden aangepast.

Onderstaande wordt dit nogmaals schematisch weergegeven:

Tijdens de interim-controle hebben wij met u besproken dat u de werkwijze omtrent het vormen van de rioolvoorziening van de gemeente Weert in kaart brengt. Aan de hand van deze position paper, controleren wij de rioolvoorziening en de wijze waarop de notitie riolering wordt toegepast.

4.5 Onderhoudsvoorzieningen

In het accountantsverslag 2013 hebben wij gerapporteerd over de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat het onderhoudsplan verouderd is en vanaf 2014 geactualiseerd dient te worden. U heeft tijdens de interim-controle aangegeven nog geen volledig nieuw onderhoudsplan te hebben. In dat kader voldoet de voorziening niet aan de verslaggevingsvoorschriften en dient betreffende voorziening vrij te vallen. U heeft aangegeven hier via de resultaatbestemming een reserve voor te vormen tot het moment dat een nieuw onderhoudsplan gereed is en door de gemeenteraad is vastgesteld.

Wij adviseren u ten behoeve van de jaarrekeningcontrole voor alle onderhoudsvoorzieningen te analyseren in hoeverre de onderhoudsplannen actueel zijn. De verslaggevingsvoorschriften BBV geven aan dat het onderhoudsplan niet ouder mag zijn dan 4 jaar. Bij de jaarrekeningcontrole besteden wij specifieke aandacht aan de actualiteit van deze onderhoudsvoorzieningen.

4.6 Ouderdomsanalyse debiteuren

Tijdens de interim-controle hebben wij aandacht besteed aan de ouderdom van de openstaande debiteuren. Hieruit is gebleken dat er een periodieke analyse plaatsvindt ten aanzien van de ouderdom van de debiteuren. Uit deze analyse blijkt dat een deel van de openstaande debiteuren per 28 november 2014 een openstaande vordering heeft. Een deel van deze oude vorderingen heeft betrekking op de debiteur Rijksdienst van archeologie, cultuur en monumenten en omvat een totale vordering van circa € 385.000. Bij de jaarrekeningcontrole toetsen wij de openstaande vorderingen en toereikendheid van de voorziening dubieuze debiteuren.

4.7 Restantkredieten

Tijdens de interim-controle hebben wij geen aandacht besteed aan de uitputting van investeringskredieten, omdat er geen overzicht hiervan voorhanden was. U heeft aangegeven deze analyse wel in de tweede financiële rapportage verwerkt te hebben, wat wij eveneens hebben geconstateerd. Wij vestigen de aandacht op de analyse van deze kredietuitputtingen over geheel 2014 om overschrijdingen tijdig in beeld te hebben. Daar waar sprake is van direct gerelateerde baten, vragen wij deze te onderbouwen met onderliggende stukken, zoals een beschikking van de subsidieverstrekker. Op deze wijze kunnen wij de rechtmatigheid van een overschrijding toetsen tijdens de jaarrekeningcontrole.

4.8 Controle verstrekte subsidies

Conform de subsidieverordeningen die de gemeenteraad heeft vastgesteld is het mogelijk subsidiënten tussentijdse informatie te laten verstrekken aan de gemeente. Op die wijze heeft u tussentijds inzicht in de financiële situatie van de subsidiënt en kunt u inhoudelijk bijsturen indien dat noodzakelijk blijkt.

Tijdens de interim-controle heeft u ons medegedeeld dat er tussentijds geen controle plaatsvindt op betreffende informatie die wordt verstrekt. Hierbij wordt enerzijds niet nagegaan of de subsidiënt betreffende informatie aanlevert, maar wordt ook niet getoetst of deze informatie toereikend is voor het doel waarvoor de gemeente deze stukken heeft opgevraagd. Hierdoor heeft u tussentijds geen zicht op de naleving van de subsidievoorwaarden en kunt u niet bijsturen. Wij adviseren u deze controle tussentijds te laten plaatsvinden.

4.9 De 3 decentralisaties in het sociale domein

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2015 is uw gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg, de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en een deel van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

De decentralisatie van deze regelingen naar gemeenten zorgt voor grote veranderingen binnen het sociale domein voor alle betrokken partijen, zoals gemeenten, zorgaanbieders en inwoners. Tevens gaan de decentralisaties gepaard met een (forse) taakstelling voor de gemeenten. Het stelt gemeenten daarom voor de uitdaging het sociale domein opnieuw in te richten met scherpe budgetten. Voor gemeenten ontstaan er meer en andere relaties met partijen, is sprake van nieuwe en complexe taken en nemen de (financiële) risico's en daarmee de druk op goed toezicht toe.

Van gemeenten wordt op het gebied van de 3 decentralisaties een integrale aanpak verwacht, onder het motto '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur'. Het leggen van verbanden tussen de AWBZ/Wmo, jeugdzorg en participatie is daarbij van essentieel belang om op een zo efficiënt mogelijke wijze de juiste zorg en ondersteuning te verlenen tegen een zo laag mogelijke prijs.

Transitie sociaal domein

De omvang en complexiteit van de veranderingen in het sociaal domein maakt dit voor gemeenten een majeure transitie. Vele actoren binnen uw gemeente werken aan deze transitie, ieder vanuit zijn of haar perspectief. Voor het sociale domein heeft u de financiële impact verwerkt in de begroting 2015 die door de gemeenteraad is vastgesteld.

U heeft de beleidskaders helder en de stap naar de inhoudelijke uitvoering is momenteel onderhanden.

Voor de gemeente Weert is per decentralisatie de mate van samenwerking verschillend. Voor de jeugdzorg heeft de inkoop plaatsgevonden op Midden-Limburgse schaal met 6 andere gemeenten. Het uitvoeringsdocument daarvoor is opgesteld en als zodanig geïmplementeerd en besproken met bureau Jeugdzorg die de taken voor 2015 gaat verrichten. De inkoop voor de WMO heeft eveneens plaatsgevonden met de overige 6 gemeenten. In het geval van de Participatiewet ligt de uitvoering deels bij de gemeente, deels bij de sociale werkvoorzieningen (oud-Wsw'ers) en deels bij het nieuw op te richten regionale Werkbedrijf.

De voorbereidingen op de decentralisaties gaan gepaard met risico's. Het is zaak om deze risico's goed in beeld te brengen, hiervoor adequate beheersmaatregelen te treffen en de voortgang te monitoren. De interne organisatie wordt momenteel afgestemd op nieuwe taken. U heeft een risicoanalyse opgesteld en verwerkt deze momenteel in een regionaal sturingsdashboard waarmee u vanaf 1 januari 2015 kunt sturen op onderkende risico's en geformuleerde KPI's. Wij adviseren u de risicoanalyse voortdurend te blijven actualiseren en aan de hand daarvan de beheersmaatregelen te definiëren. Dit ook in het kader van de interne rechtmatigheidscontrole op de betrokken regelingen.

Gemeenten kunnen ondersteuning krijgen via het BZK-programma Gemeenten van de toekomst of via het VNG-project Slim Samenwerken. Dit kan uw gemeente helpen bij de transitie.

Financiën en accountantscontrole

Voor de nieuwe taken op het gebied zorg, jeugd en participatie is straks minder budget beschikbaar dan voorheen. Aan het Gemeentefonds wordt in 2015 € 10,3 miljard toegevoegd voor uitvoering van de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein (zorg, jeugd en participatie).

Minister Plasterk heeft het wetsvoorstel met een sociaal deelfonds binnen het Gemeentefonds ingetrokken. In de plaats hiervan worden de gelden door het Rijk verstrekt als integratie-uitkering. De consequentie hiervan is dat de verplichting voor gemeenten komt te vervallen om de middelen binnen drie jaar te besteden aan taken binnen het sociaal domein.

Het Rijk vraagt éénmalig aan gemeenten om een extra accountantscontrole uit te laten voeren op de Iv3-informatie over het sociaal domein van gemeenten ten behoeve van het ministerie van BZK.

Er zal tevens sprake zijn van horizontale verantwoording: het college legt met de jaarrekening verantwoording af over de besteding aan de gemeenteraad. Deze verantwoording zal voor het eerst worden gedaan vanaf het verslagjaar 2015. Met ingang van de jaarrekeningcontrole 2015 zullen wij in het kader van en met de materialiteit van de controleopdracht voor de jaarrekening als geheel deze verantwoording controleren.

De interne beheersing binnen uw gemeente moet al eerder op orde zijn, namelijk vanaf 1 januari 2015. Wij geven u op deze plaats alvast een eerste beeld van enkele zaken die vanuit de interne beheersing en het accountantsperspectief van belang zijn met het oog op het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2015:

- Toereikende interne beheersing en rapportering zodat de in- en externe controle effectief en efficiënt kan worden uitgevoerd. Hoe zijn de interne beheersingsmaatregelen inzake rechtmatigheid binnen de gemeente ingericht? Zijn de verordeningen vertaald naar het normenkader? Zijn de wetten meegenomen in het interne controleplan?
- Aanbesteden of uitbesteden? Zijn alle contracten aanbesteed in het geval dat er sprake is van externen die een gedeelte voor de gemeente uitvoeren? Welke controles worden op binnenkomende facturen verricht (op basis van het contract)?
- Hoe is de planning en inhoud van de verantwoording van externe partijen aan de gemeente ingericht? Zorgaanbieders en centrumgemeenten/gemeenschappelijke regelingen vragen de gemeenten soms om op basis van een voorschotsysteem te werken. De gemeente betaalt dan vooraf een voorschot en de zorgverlener/zorgregisseur rekent dan achteraf met de gemeente af. Vanuit oogpunt van rechtmatigheid kan er geen materieel deel van het zorgbudget als lasten in de programmarekening staan, zonder dat de gemeente hiervan heeft kunnen vaststellen dat de bestedingen rechtmatig zijn.
- Auditinstructies aan uitvoerders bij uitbesteding. Rechtmatige besteding is een belangrijk aandachtspunt voor de controle. De gemeente kan enerzijds zelf zorg inkopen of anders de taak uitbesteden aan een gemandateerde entiteit zoals een gemeenschappelijke regeling. Een belangrijk aspect hierbij is het vaststellen van de prestatielevering. Hoe stelt de gemeente vast dat de gefactureerde zorg overeenkomt met de volgens de indicatie ingekochte zorg én de feitelijk geleverde zorg?
- Hoe is de beveiliging van persoonsgegevens binnen en buiten de gemeente geregeld? Voor de gemeente is het bij uitbesteding van taken belangrijk dat zij met de uitvoerder toereikende afspraken maakt over de beveiliging van de persoonsgegevens waar de uitvoerder mee gaat werken.

5. Jaarrekening 2014

In dit hoofdstuk benoemen wij de specifieke actiepunten voor het opstellen en de controle van de jaarrekening 2014.

5.1 Optimaliseren jaarrekeningcontrole

Uw organisatie stelt jaarlijks de jaarrekening op. Hiervoor worden posten aangesloten, gespecificeerd en geanalyseerd. Deloitte maakt bij de controle van de jaarrekening zoveel mogelijk gebruik van de door uw organisatie opgestelde documenten.

Ten behoeve van het opstellen en controleren van de jaarrekening hebben wij tot op heden jaarlijks een overzicht aan u verstrekt waarin wij aangeven welke documenten deel uit dienen te maken van het balansdossier dat ten grondslag ligt aan deze jaarrekening. Aan de hand van dit overzicht stellen uw financiële medewerkers het balansdossier samen. Op deze wijze faciliteren wij uw proces voor het opstellen van de jaarrekening en daarmee ook ons eigen controleproces.

Met ingang van de controle van de jaarrekening 2014 hebben wij dit proces gedigitaliseerd. Via een beveiligde website kunt u de gevraagde documenten uploaden. De tool die wij hiervoor hebben ontwikkeld is uiterst gebruikersvriendelijk en is een belangrijke verbetering in onze ondersteuning voor u met als doel een soepele en efficiënte controle van de jaarrekening te realiseren. Het digitaliseren van dit proces heeft voor u de volgende voordelen:

- Via een dashboard heeft u gedurende het samenstelproces van de jaarrekening op ieder moment inzicht in de status van het balansdossier (nog niet gereed, gereed nog niet beoordeeld door Deloitte, beoordeeld Deloitte met vragen / opmerkingen, beoordeeld Deloitte en geschikt voor de uitvoering van de controle).
- Wij kunnen in een vroeg stadium aangeven in hoeverre de geüploade documenten juist en volledig zijn. Hierdoor heeft u de mogelijkheid om nog voor de start van de controlewerkzaamheden de betreffende documenten te completeren c.q. te corrigeren.

5.2 Overige aandachtspunten

Voor de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal algemene uitgangspunten voor u geformuleerd die jaarlijks worden opgeleverd door u:

- Door de raad vastgesteld controleprotocol 2014.
- De tijdige oplevering van de jaarstukken 2014.
- Betrouwbaar en volledig digitaal balansdossier 2014.
- Waardering grondexploitaties.

- De onderbouwing van de reserves en voorzieningen.
- De aansluitingen tussen subadministraties, financiële administratie en de jaarrekening.
- De onderbouwing van de vooruit ontvangen middelen (met terugbetalingsverplichting) per 31-12-2014.
- De naleving van het Besluit Begroting en Verantwoording. In 2014 zijn enkele wijzigingen doorgevoerd in het BBV. Tevens zijn enkele notities uitgebracht die van toepassing zijn op de jaarrekening 2014.
- Het tijdig analyseren van begrotingsoverschrijdingen en de restantkredieten.
- Het tijdig opleveren van de SiSa-bijlagen door de verantwoordelijke afdelingen zodat de interne controle op de SiSa-regelingen tijdig afgerond kan worden.
- Onderbouwing van de naleving van de Wet normering topinkomens.
- Inventarisatie van de economische activiteiten die hebben plaatsgevonden en de omvang in het kader van de Wet markt en overheid.

In het kader van de jaarrekening geldt verder dat u afspraken met “interne” en “externe” leveranciers moet maken voor de tijdige oplevering van de jaarrekeningstukken. Met name bij een aantal SiSa-regelingen bent u afhankelijk van een aantal externe partijen die verantwoordingsinformatie aan uw organisatie moeten aanleveren.

23

5 maart 2015

2015.18161/3113938980/CL

6. Tot slot

Wij gaan ervan uit met deze managementletter een bijdrage te hebben geleverd aan de verdere ontwikkeling van uw organisatie. Wij zijn graag bereid onze bevindingen mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. D.O. Meeuwissen RA

Bijlage 1 - Opdracht

Opdracht accountantscontrole

Deloitte heeft de opdracht gekregen de jaarrekening 2014 van uw bedrijf te controleren. Wij controleren hiertoe zowel in de loop van het jaar (de interim-controle) als de jaarrekening 2014 zelf. De controles in de loop van het jaar zijn in het bijzonder gericht op het beoordelen en toetsen van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). Dit om vast te stellen dat die voldoende basis vormen voor betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de financiële gegevens en de toelichtingen die in de jaarrekening 2014 worden opgenomen.

Controlebenadering en risico-analyse

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als organisatie mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw organisatie en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving en branche tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor verdere controlewerkzaamheden zal dienen. Het gaat hierbij om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt de focus op de risico's in de voor de jaarrekening relevante processen. De uitkomsten van deze processen dienen te resulteren in verantwoorde transacties in de jaarrekening. Voor de uitkomsten van de inventarisatie en de reikwijdte van onze werkzaamheden, verwijzen wij u naar de aan u uitgebrachte opdrachtbevestiging.

Onze risicoanalyse en daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe dit systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat betrouwbare informatie wordt opgeleverd, zowel tussentijds als bij de jaarafsluiting. Dit systeem moet continu adequaat functioneren.

De interim-controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. In onze managementletter zijn onze bevindingen en aanbevelingen terzake opgenomen. Tevens heeft deze controle als doelstelling om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2014 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken en het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. De risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

25

5 maart 2015

2015.18161/3113938980/CL

De bevindingen en aanbevelingen dienen te worden gelezen als constructieve aanwijzingen voor het college als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de jaarrekening. Wij wijzen u er op dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het college van de gemeente Weert en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

Bijlage 2 - Actualiteiten

In dit hoofdstuk willen wij u attenderen op een aantal actuele ontwikkelingen die voor uw organisatie van toepassing (gaan) worden.

Wettelijke voorschriften: fraude

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college in de managementletter 2013 verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of vanwege de overtreding van wet- en/of regelgeving, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het toezichthoudend orgaan. Als onderdeel hiervan hebben wij gevraagd daarbij mede inzicht te geven in de eigen risico-inschatting ten aanzien van corporate compliance vraagstukken, waaronder het risico van corruptie.

Wij stellen vast dat het maken en/of periodiek actualiseren van gerichte (fraude)risicoanalyse geen zichtbaar onderdeel vormt van de interne beheersingsomgeving en dat uit de administratie (directie-notulen, bedrijfsplannen etc.) bijvoorbeeld geen vastleggingen blijken die het belang illustreren dat u hecht aan het vermijden en ontdekken van fraude en eventuele schendingen van het beleid dat is gericht op corporate compliance. Uw organisatie loopt hiermee het risico dat de interne beheersing kwetsbare plekken bevat die onopgemerkt blijven. Daarbij kunnen de gevolgen voor organisaties die anti-corruptie-bepalingen overtreden ernstig zijn, zoals boetes, reputatieschade etc.

De huidige economische ontwikkelingen kunnen voor bedrijven, instellingen en hun werknemers leiden tot verhoogde prikkels of gelegenheden tot het doen van of meewerken aan fraude en/of transacties met een ongebruikelijk karakter. Gelet op het belang van een risicoanalyse die is toegespitst op de huidige economische ontwikkelingen en actuele interne beheersing attenderen wij u op de algemene publicatie "Frauderisicoanalyse door directie en toezichthoudend orgaan" en de verdieping daarvan in de publicatie "Bribery and corruption, considerations of risks by management and those charged with governance". Wij hechten eraan te benoemen dat het belangrijk is dat periodieke risicoanalyses een vast onderdeel uitmaken van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten inschatten en het daarop toespitsen van de interne beheersing.

Wijzigingen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

De Commissie BBV heeft in 2013 een aantal wijzigingen doorgevoerd die van belang zijn bij het opmaken van de jaarstukken 2014 van uw gemeente. Over deze wijzigingen hebben wij reeds gerapporteerd in de managementletter 2013. Wij willen u nogmaals wijzen op deze aanpassingen en vragen u bij het opmaken van de jaarstukken 2014 van uw gemeente hier rekening mee te houden.

Wijzigingen BBV ná 2015

In het kader van de vernieuwing van het BBV is het de bedoeling dat gemeenten met ingang van de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 een vijftal kengetallen gaan opnemen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.
- De solvabiliteitsratio.
- Kengetal Grondexploitatie.
- Structurele exploitatieruimte en
- Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden.

Wij vestigen uw aandacht op deze wijzigingen bij het opmaken van de begroting 2016.

Notitie verbonden partijen

De inhoud van de notitie Verbonden partijen bevat geen stellige uitspraken of aanbevelingen van de Commissie BBV en laat zich als volgt samenvatten:

- Uitleg over en toelichting op de begrippen verbonden partij, financieel belang en bestuurlijk belang;
- Uiteenzetting over de wijze waarop gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen haar verbonden partijen moeten behandelen in de begroting en jaarstukken op basis van de van toepassing zijnde artikelen uit het BBV.
- Toelichting op de rechtmatigheid bij een verbonden derde en de rechtmatigheid bij gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen ten aanzien van verbonden partijen.
- Beschrijving over het bestuur en toezicht (governance) binnen de gemeenschappelijke regeling en de bestuurlijke relatie tussen gemeente en gemeenschappelijke regeling. Idem ten aanzien van privaatrechtelijke verbonden partijen.
- Een viertal praktijkvoorbeelden waarbij telkens de vraag wordt gesteld (en beantwoord) of sprake is van een verbonden partij.
- Een nadere toelichting op enkele aspecten uit de Wijzigingswet Wgr.

Deze notitie impliceert daarmee dat u in goed overleg met uw verbonden partijen voor begrotingsjaar 2015 afspraken dient te maken over de tijdige oplevering van stukken van deze verbonden partijen. Vanuit de notitie blijkt dat gemeenschappelijke regelingen vóór 15 april van het jaar t de voorlopige jaarrekening over het jaar t-1 aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten moeten overleggen.

Dit is inclusief het concept accountantsverslag van de accountant die de jaarstukken van betreffende gemeenschappelijke regeling heeft gecontroleerd. In dat kader is goed overleg met uw verbonden partijen over de tijdige oplevering hiervan een must.

Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen

Inleiding

Er wordt al jaren over de vennootschapsbelastingplicht binnen de (semi-)publieke sector gesproken en nagedacht, maar vanaf 2012 zijn de ontwikkelingen in een stroomversnelling geraakt. Zelfs voor degenen die toen nog twijfelden, was het na de in mei 2014 tussen de Staatssecretaris van Financiën en de Europese Commissie gevoerde correspondentie volstrekt helder dat het huidige overheidsregime binnen de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (hierna: Wet vpb) geen lang leven beschoren meer zou zijn. De bedoeling van de Staatssecretaris was ook glashelder: met ingang van 1 januari 2016 wordt een wet van kracht die de vennootschapsbelastingplicht van overheidsondernemingen definitief regelt. Het Ministerie van Financiën is er alles aan gelegen dat het parlement deze wet eind 2014 aanneemt, zodat het jaar 2015 in het teken van de implementatie kan staan.

Het wetsvoorstel

Naast het traditionele Belastingplan werd op Prinsjesdag 2014 eveneens de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze wet past de huidige Wet vpb ingrijpend aan en moet er toe leiden dat er tussen overheidsondernemingen en commerciële ondernemingen het door het kabinet beoogde in fiscaal opzicht gelijke speelveld ontstaat. Daarnaast wordt tegemoetgekomen aan de kritiek van de Europese Commissie die het overheidsregime binnen de Wet vpb als ongeoorloofde staatssteun beschouwt.

De wet moet per 1 januari 2015 in het Staatsblad staan met uitgestelde inwerkingtreding per 1 januari 2016. Of het parlement dit tempo van het Ministerie zal volgen of toch meer tijd nodig heeft om het wetsvoorstel goed te kunnen beoordelen, zal gedurende het parlementaire proces blijken. Dit zal uiteraard ook nog afhangen van de kritiek 'uit het veld'.

De inhoud van het definitieve wetsvoorstel

Op grond van het definitieve wetsvoorstel worden publiekrechtelijke rechtspersonen vpb-plichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. De afbakening van de belastingplicht van publiekrechtelijke rechtspersonen wordt daarmee gelijk aan het systeem dat nu al geldt voor de 'gewone' stichtingen en verenigingen. Daarnaast worden er specifieke overheidsvrijstellingen geïntroduceerd. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat voor de Staat een afwijkende benadering geldt. Daar ontstaat de belastingplicht voor de door een Ministerie gedreven onderneming(en).

Voor B.V.'s, N.V.'s en coöperaties die volledig in handen zijn van een of meer publiekrechtelijke rechtspersonen gaan de 'gewone' regels gelden. Dat houdt in, dat deze rechtspersonen integraal belastingplichtig worden (dus onafhankelijk van het antwoord op de vraag of een onderneming wordt gedreven), tenzij een algemeen geldende vrijstelling kan worden toegepast. Daarnaast kunnen deze rechtspersonen in aanmerking komen voor een specifieke overheidsvrijstelling. Ook voor de door publiekrechtelijke rechtspersonen beheerste stichtingen en verenigingen gaan de gewone regels gelden: belastingplicht indien en voor zover een onderneming wordt gedreven, tenzij een vrijstelling van toepassing is (een algemene vrijstelling of een specifieke overheidsvrijstelling).

Op basis van het vorenstaande zijn twee vraagstukken uitermate relevant, te weten het begrip 'onderneming' en de reikwijdte van de vrijstellingen.

Het begrip 'onderneming'

Van een onderneming (in fiscale zin) is sprake als er met een organisatie van arbeid en kapitaal met een winststreven wordt deelgenomen aan het economische verkeer. Als doorlopend overschotten worden behaald (op fiscale grondslagen!) is sprake van een winststreven. Er is ook sprake van een winststreven als in (potentiële) concurrentie wordt getreden met ondernemingen van met name natuurlijke personen, B.V.'s, N.V.'s en coöperaties.

Als sprake is van 'normaal vermogensbeheer' (passieve exploitatie van vastgoed) is géén sprake van een onderneming. Ook structureel verlieslatende activiteiten – vanuit fiscaal perspectief gezien – vormen geen onderneming in fiscale zin.

Op basis van de hiervoor genoemde criteria zullen veel door publiekrechtelijke lichamen ontplooide activiteiten kwalificeren als een ondernemingsactiviteit. Denk hierbij bijvoorbeeld aan afvalinzameling, betaald parkeren, het gemeentelijk grondbedrijf, dienstverlening in algemene zin aan burgers, bedrijfsleven en andere publiekrechtelijke rechtspersonen, de exploitatie van theaters, musea, sportaccommodaties enzovoorts. Om te voorkomen dat de belastingplicht te ruim wordt, zijn er specifieke overheidsvrijstellingen in het leven groepen. Die worden hierna kort toegelicht.

Overheidsvrijstellingen

Voor zowel de publiekrechtelijke rechtspersonen als de privaatrechtelijke overheidslichamen (zoals B.V.'s en coöperaties waar alleen publiekrechtelijke rechtspersonen aandeelhouder respectievelijk lid van zijn) kunnen specifieke overheidsvrijstellingen gelden. Deze vrijstellingen stellen de winst vrij die wordt behaald met 1) interne activiteiten binnen één publiekrechtelijk lichaam zelf, 2) activiteiten die kwalificeren als quasi-inbesteding, 3) activiteiten die kwalificeren als de uitoefening van een overheidstaak of publiekrechtelijke bevoegdheid en 4) activiteiten die worden verricht in het kader van een kwalificerend samenwerkingsverband.

De vrijstelling genoemd onder 1) voorkomt dat interne activiteiten binnen bijvoorbeeld één gemeente in de heffing komen. Als de ICT-afdeling van gemeente X ook werkzaamheden verricht voor gemeente Y (buiten een samenwerkingsverband), blijft de dienstverlening aan de 'eigen' gemeente X buiten de vpb-heffing. Met de onder 2) genoemde inbestedingsvrijstelling wordt de winst vrijgesteld die voortkomt uit activiteiten tussen een privaatrechtelijk overheidslichaam en de publiekrechtelijke rechtspersoon die dat overheidslichaam voor 100% beheerst. Die vrijstelling is behoorlijk ruim wat de activiteiten betreft, maar geldt slechts in 100%-verhoudingen. Onder 3) is de meest wezenlijke vrijstelling opgenomen, namelijk die voor de overheidstaken. Wel geldt daarbij als beperking dat de vrijstelling vervalt als hiermede in concurrentie wordt getreden met andere ondernemers. Dat zou bijvoorbeeld kunnen gaan om brandpreventie, keuringen etc. De reikwijdte van deze vrijstelling zal nog tot de nodige discussies gaan leiden. Dat de uitgifte van een paspoort of rijbewijs hieronder valt, is wel duidelijk. Maar of dat bijvoorbeeld ook geldt voor het parkeerbedrijf is al veel minder helder.

Voor de praktijk zeer relevant is de onder 4) genoemde samenwerkingsvrijstelling. Als deze vrijstelling kan worden toegepast, zal veel dienstverlening aan de deelnemers van een samenwerkingsverband buiten de heffing van vennootschapsbelasting kunnen blijven. Dit kan dan gaan om samenwerking in de vorm van een GR, maar dat hoeft niet. De manier waarop de samenwerking is geregeld is vormvrij; als maar geen sprake is van een individuele dienstverleningsovereenkomst.

Wel geldt als belangrijkste voorwaarde dat de deelnemers in het samenwerkingsverband naar rato van hun afdeling van activiteiten moeten bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband.

Fiscale winst

Van belang is ten slotte dat het begrip fiscale winst afwijkt van de bekende winstbepalingsregels. Fiscaal worden bijvoorbeeld maatschappelijke invloeden voor de prijsbepaling geëlimineerd. Zo kan een subsidie om de exploitatie van een zwembad sluitend te krijgen fiscaal tot de winst behoren. Daarnaast moeten tussen gelieerde partijen in fiscaal opzicht zakelijke prijzen gehanteerd worden, hetgeen met name in een situatie van een samenwerkingsverband tussen publiekrechtelijke rechtspersonen praktijkvragen oproept.

En nu?

Het wetsvoorstel is ingrijpend en veelomvattend. De publiekrechtelijke lichamen zullen dan ook serieus aan de slag moeten om tijdig klaar c.q. voorbereid te zijn. En dat tijdig kan wel eens sneller zijn dan gedacht. In het bijzonder betreft dat de grondexploitaties. Uit het systeem van de Wet vpb vloeit voort, dat de waarde-ontwikkelingen c.q. de vanaf 1 januari 2016 behaalde fiscale winst in de heffing wordt betrokken. Dit wordt vormgegeven door de waardering van vermogensbestanddelen (bezittingen en toerekenbare schulden) op de fiscale balans tegen de waarde in het economische verkeer per 1 januari 2016. Als in een grondexploitatie in de calculaties wordt uitgegaan van een stijgende prijsontwikkeling in de periode 1 januari 2016 tot verkoop grond, dan leidt dat in beginsel tot heffing van vennootschapsbelasting. Deze vennootschapsbelasting moet wel in de grondexploitatie-opzet ingerekend worden. Als de wet op 1 januari 2015 formeel is aanvaard, dan kan dat dus al betekenis hebben voor de waardering van gronden in de jaarrekening over 2014!

De eerste stap om te komen tot een implementatie bestaat enerzijds uit kennisvergaring (opleidingsplan) en anderzijds uit een inventarisatie van de ondernemingsactiviteiten. Deze inventarisatie kan zo veel mogelijk gekoppeld worden aan de in het kader van de Wet markt en overheid verrichte of te verrichten inventarisatie. Die inventarisatie is wezenlijk, mits deze zo concreet mogelijk gebeurt en alle betrokken afdelingen hun rol daarin vervullen. Dan zal het onderwerp ook gaan leven in de organisatie en neemt de bewustwording toe. In deze inventarisatie wordt per deelonderwerp niet alleen gekeken naar het nu, maar ook naar de toekomst (aangaan van samenwerkingsverbanden als gevolg van de 3 decentralisaties, voorgenomen verwerving of juist verkoop van vastgoed etc.) dat niet direct blijkt uit een statisch document als een jaarrekening of Iv3-opgave. Juist hierdoor wordt het belang van de betrokkenheid van alle afdelingen onderstreept. Uit de inventarisatie dient vervolgens te blijken of een vrijstelling kan worden toegepast dan wel of er nog risico's bestaan. Wij adviseren u de inventarisatie per deelactiviteit te documenteren, zodat deze eenvoudig kan worden getoetst. De rapportage die uit de inventarisatie voortvloeit, geeft vervolgens inzicht in de 'impact' van de vennootschapsbelastingplicht voor de betreffende publiekrechtelijke rechtspersoon. Daarnaast behoren de uitkomsten van de inventarisaties die voor de samenwerkingsverbanden zijn uitgevoerd daarin thuis. Deze rapportage vormt vervolgens de basis voor een verder implementatieplan en concrete besluitvorming. Wij adviseren u dringend de inventarisatie serieus ter hand te nemen en de uitkomsten intern te bediscussiëren en extern te laten toetsen.

Werkkostenregeling

Op 1 januari 2015 dienen alle inhoudingsplichtigen in Nederland definitief over te stappen op de werkkostenregeling. De regeling houdt kort gezegd in dat inhoudingsplichtigen voor een bedrag ter grootte van de zogenaamde vrije ruimte (2015: 1,2% van de fiscale loonsom) onbelast aan hun medewerkers mogen vergoeden, verstrekken en ter beschikking stellen, vermeerderd met een aantal uitzonderingen in verband met gerichte vrijstellingen en nihil waarderungen voor voorzieningen op de werkplek. Overschrijding van de vrije ruimte betekent dat de inhoudingsplichtige 80% eindheffing verschuldigd is over het meerdere. Het is dan ook van groot belang dat inhoudingsplichtigen zo spoedig mogelijk de volgende stappen zetten om klaar te zijn voor de overstap naar de werkkostenregeling per 1 januari 2015:

- De salarisadministratie en financiële administratie dienen te worden aangepast op de werkkostenregeling.
- Declaratierichtlijnen dienen te worden aangepast. Eventueel moeten declaratiesystemen en formulieren worden heringericht.
- Een duidelijke boekingsinstructie voor personeel dat boekingen in het kader van de werkkostenregeling verzorgt is van belang. Eventueel kan training van het personeel vereist zijn.
- Mogelijk moeten er nieuwe afspraken worden gemaakt met leveranciers over (gesplitste) facturatie.
- Het kan zijn dat wegens een overschrijding van de forfaitaire ruimte de arbeidsvoorwaarden moeten worden aangepast. Dit proces is vaak moeilijk en tijdrovend. Hoe eerder dit proces wordt afgerond, hoe meer de kosten kunnen worden beperkt.
- Bestaande afspraken met de belastingdienst moeten wellicht worden herzien of vernieuwd.

Reorganisaties

Als sprake is van een reorganisatie is het van belang te toetsen of uitkeringen die worden gedaan in het kader van een sociaal plan moeten worden aangemerkt als een uitkering ingevolge een Regeling voor Vervroegde Uittreding (artikel 32ba van de Wet op de Loonbelasting 1964, hierna: RVU-uitkering). Dit artikel legt de inhoudingsplichtige een pseudo-eindheffing op van 52% indien hij aan zijn medewerkers een of meer RVU-uitkeringen betaalt of premies inlegt in een fonds ter financiering ervan. Vooral wanneer bij een reorganisatie veel medewerkers in de categorie 55+ afvloeien, kan een pseudo-eindheffing leiden tot een grote kostenpost voor de inhoudingsplichtige. Hierbij is van belang of gebruik wordt gemaakt van een zogenaamde plaatsmakersregeling (vrijwillige vertrekregeling waarvan in de praktijk vaak gebruik wordt gemaakt door oudere medewerkers die op deze wijze plaats kunnen maken voor jongere medewerkers die anders zouden moeten afvloeien), omdat dit grote fiscale gevolgen kan hebben.

Inhuur van derden

Wanneer een inhoudingsplichtige gebruik maakt van ingehuurd personeel, bestaat het risico dat de inhoudingsplichtige verantwoordelijk is voor de inhouding en afdracht van loonheffingen ten aanzien van dit personeel. Om hier zekerheid over te krijgen, dient de inhoudingsplichtige het ingehuurde personeel te vragen om een Verklaring Arbeidsrelatie (VAR-verklaring). Enkel in het geval van een VAR-dga of een VAR-winst uit onderneming is de inhoudingsplichtige vervolgens gevrijwaard van de inhouding en afdracht van loonheffingen.

Op dit moment ligt er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer om de VAR-verklaring te vervangen door de Beschikking Geen Loonheffingen (BGL). Indien het ingehuurd personeel in de toekomst een BGL kan overleggen, is de inhoudingsplichtige enkel gevrijwaard van de inhouding van loonheffingen, wanneer de informatie op de BGL volledig overeenkomt met de feitelijke situatie. Indien dit niet het geval is, loopt de inhoudingsplichtige het risico te worden geconfronteerd met een naheffing wanneer hij geen loonheffingen inhoudt en afdraagt.

Wet ketenaansprakelijkheid

Op basis van de Wet ketenaansprakelijkheid kan een aannemer aansprakelijk worden gesteld voor de loonheffingen die zijn (onder)aannemers in de keten zijn verschuldigd in verband met het verrichten van werkzaamheden door de werknemers van de (onder)aannemers.

Met een aannemer wordt gelijk gesteld de zogenoemde 'eigenbouwer'. Kenmerkend voor een organisatie die als eigenbouwer wordt aangemerkt is dat het uitvoeren van het werk tot zijn normale bedrijfsuitoefening behoort alsmede dat de werkzaamheden niet vanuit overheidswege worden verricht (bijv. de bouw van een commerciële parkeergarage).

Voor organisaties is derhalve van belang of zij voor bouwactiviteiten dan wel onderhoudswerkzaamheden die zij verricht als eigenbouwer kunnen worden aangemerkt.

De btw-verleggingsregeling is hierbij relevant.

Voor de werkzaamheden waarvoor de organisatie als eigenbouwer wordt aangemerkt, is de organisatie aansprakelijk voor de door de (onder)aannemers niet afgedragen loonheffingen (ketenaansprakelijkheid). De organisatie kan dit risico beperken door een aantal (fiscale) maatregelen te treffen:

- Vooraf screenen van de aannemer (KvK-nummer, verklaring betalingsgedrag, bankgaranties etc.).
- Gedeeltelijk storten van factuurbedragen op de G-rekening van de aannemer (een geblokkeerde bankrekening waarmee de (onder)aannemer de loonheffingen en de btw aan de fiscus kan betalen; in de toekomst het depot bij de Belastingdienst).
- Bijhouden van manurenregistratie en het vaststellen van de identiteit van werknemers van de (onder)aannemer.

U bent samen met Deloitte GES bezig om de WKR volledig te implementeren in de administratie. Hieruit is gebleken dat er in de administratie nog aanpassingen dienen plaats te vinden om per 2015 de WKR goed inzichtelijk te maken en te houden. Daar bent u momenteel mee aan de slag, waarbij u ook met de belastingdienst in conclaaf bent inzake de parkeervoorzieningen. Daarnaast wordt er nog gekeken naar eventuele aanpassingen van de arbeidsvoorwaarden binnen de gemeente.

